

МОЙ ТЕАТР – «ФОКУС»

Многое в нашем мире стало столь невзрачным и невидимым, словно хамелеон. Сейчас большая часть молодежи предпочитает театру кинофильмы, игре души, разума и фантазии – бесполезные, даже вредные компьютерные игры. Молодые люди часто не замечают потерю духовно-моральных приоритетов, считая нормальным смешивание с ненормальной толпой. Театр... Как же много содержит в себе это слово, наполненное игрой и жизнью, мечтами и реальностью, вдохновением и душой. Театр – искусство коллективное. Спектакль – произведение, обладающее художественным единством, гармонией всех элементов. Он создается под руководством режиссёра и в соответствии с режиссёрским замыслом совместными усилиями актеров, художника-сценографа, композитора, хореографа, других работников театра (осветителей, костюмеров, гримеров и т. д.). В основе спектакля лежит режиссёрская интерпретация пьесы, её жанрово-стилистическое решение. Действие организовано во времени (темп, ритм, нарастания и спады эмоционального напряжения) и в пространстве (разработка сценической площадки, принцип ее использования, мизансцены, декорации, движение). Зрительный образ спектакля создается художником-декоратором средствами живописи, театральной конструкции, костюмов, освещения, театральной техники. Вид сцены может нести как изобразительные, так и выразительные функции, воспроизводить обстановку действия или метафорически раскрывать в зрительном образе замысел режиссёра, быть реально или условно зависимым от художественных задач постановки, стиля и др.

Впервые я познакомился с миром театра в возрасте 14 лет. Меня пригласил главный режиссер театра «Фокус» Анатолий Гребенюк попробовать себя на роль Трофима в пьесе Ивана Карпенка-Карого «Мартин Боруля». С режиссёром я был знаком и ранее, мы с ним ездили на конкурс имени Т. Г. Шевченко, где я выступал, читая прекраснейшую поему Кобзаря «Гайдамаки». Пьесу И. Карпенко-Карого мы репетировали около

месяца, т. к. наш театр её уже ставил. Из всего состава актеров я там был новеньким и самым младшим. За месяц подготовки я вжился в роль так, что, приходя на последние репетиции перед премьерой, казалось, что играю в театре уже много лет.

Наш театр один из самых старых в Харьковском районе Харьковской области. Ему уже более 40 лет, и только 3 года назад ему присвоили звание «народный». Для комиссии на аттестацию мы подготовили пьесу Андрея Макаенка «Трибунал», где я исполнил роль Володьки. За два месяца мы все стали как одна семья: сцена стала нашим вторым домом. Уже через год после присвоения нашему театру звания «народный» главный режиссер предложил мне главную роль в новой сценической премьере – знаменитой комедии нашего земляка Григория Квитки-Основьяненко «Шельменко-денщик», где я исполнил роль Шельменко. Потом я принимал участие еще в двух пьесах – «Чио чио Саня» и « По соседству мы живем», но в них уже играл второстепенные роли.

Для меня театр является неотъемлемой частью жизненного пути, ведь именно там можно взглянуть на обыкновенную бытовую сцену с юмористической или трагической точки зрения, именно в нём я познал настоящее искусство игры.

Устименко Х., Скоробагата Ю., Павлишина О.
НТУ «ХПИ»

«ОСТАННІ МАЗАНКИ ХАРКОВА»: БІЛЬШЕ, НІЖ ПРОЕКТ

У вересні 2012 р. етнографічний музей «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПИ» оголосив новий міський краєзнавчий конкурс студентських художньо-дослідних робіт під назвою «Останні мазанки Харкова». Першими на нього відгукнулися студенти нашого університету, яким курс історії української культури викладав директор цього музею, доцент Михайло Михайлович Красиков. Восени 2012 р. виконано 6 проектів, серед яких є й наше дослідження.

Мета конкурсу, як її бачить організатор, – зафіксувати залишки зразків традиційної архітектури в межах сучасного мегаполісу. Слід зробити

фотографії або малюнки, обміри та дізнатися про історію хати. У травні 2013 року підбиватимуть підсумки конкурсу, за результатами якого в Харківському художньому музеї влаштують виставку, що в липні демонструватиметься в Пархомівському художньому музеї Харківської області, а восени мандруватиме різними інституціями Харкова, тобто завітає до архітектурного факультету Харківського національного університету будівництва та архітектури, до Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В. Н. Каразіна, до бібліотеки НТУ «ХП», до музею НАУ «ХАІ», Харківського будинку актора ім. О. Сердюка тощо.

Ідея конкурсу, за словами Михайла Красикова, виникла не випадково. 2011 року за його науковою редакцією вийшов величезний том (600 сторінок) праць Стефана Андрійовича Таранушенка «Наукова спадщина. Харківський період. Дослідження 1918–1932 рр.», де вперше з поодиноких примірників, що дивом залишилися, перевидано монографії та статті видатного мистецтвознавця, зокрема й розвідки «Хата по Єлизаветинському пр. під ч. 35 в Харькові» (1921 р.) та «Старі хати Харькова» (1922 р.) із чудовими фотографіями і кресленнями. На жаль, жодна із цих хат до наших часів не дожила. А 2008 року музей провів серед студентів НТУ «ХП» краєзнавчий конкурс «Місто, яке ми втрачаємо» про долю будинків, кинутих напризволяще. Протягом 2009–2012 рр. відбулося 4 міських конкурси художньо-дослідних робіт «Харківські дворики». Отже, прагнення зберегти для нащадків візуальний образ старого українського міста, який ще остаточно не зітерся бодай на Іванівці, Новоселівці, Холодній Горі та деяких інших колишніх приміських слободах, і спричинило появу конкурсу «Останні мазанки Харкова».

Мазанка, яку ми досліджували, знаходиться на вул. Щигрівській, 68. Це Липовий Гай, околиця Харкова. Розташовується хатка (збудована 1929 року разом із кам'яницею) на подвір'ї біля кам'яного будинку, вона використовувалася як тимчасове помешкання у літній період. Нині це сарай для зберігання різних господарських речей.

Мазанка є класичною за своєю будовою: в основі – каркас із дерева, обмазаний шаром вологої глини, а ззовні стіни повапновано. Звичайно, через тривалий вік будівлі вже деякі її елементи (стіни, дах, стеля) є частково зруйнованими. У середині невелика, але функціональна мазанка має

дві кімнати: перша використовувалася як комора для деяких побутових речей, у другій, трохи більшій – глиняна піч, на якій не тільки готували їжу, але й відпочивали, бо складовою частиною печі є ліжечко, але сьогодні піч не застосовують. Звісно, хатка непрезентабельна і не така вже давня, однак вона зводилася за тими самими будівельними принципами, що й красуні, увічнені І. Рєпіним, С. Васильківським, П. Левченком, іншими визначними художниками.

Побачивши таку мазанку, з'являється дивне відчуття перебування в минулому. Мабуть, у цьому й полягає велика сила культурних пам'яток. Тому дуже важливо зберегти такі дивні старовинні хати, як мазанки, або хоча б їх візуальний образ, щоб не тільки наші сучасники мали змогу оцінити будівельне мистецтво українського народу, але й наступні покоління побачили всю велич та красу традиційної народної культури.

Чудан А.
НТУ «ХП»

ТРАДИЦІЙНА УКРАЇНСЬКА ОБРЯДОВІСТЬ і СУЧАСНІСТЬ (НА ПРИКЛАДІ СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА)

Свята й обряди, пов'язані з ними, є важливими складовими народної духовної культури. Урочисті народні відзначання знаменних релігійних християнських і світських свят демонструють особливе світоглядне сприйняття дійсності українцями, а їх ритуальні зміни з плином часу – трансформації обрядів, пов'язані зі зміненням світогляду, з культурними взаємовпливами й навіть історичними подіями, що визначали культурний напрямок розвитку українського народу. Своєрідність української народної обрядовості склалася історично. Вона сягає давніх народних свят та обрядів.

Серед зимового циклу свят особливу роль мають Різдво та давні традиції його святкування. Їх провідна ідея – словом, ділом, магічними діями інсценувати образ багатства, щастя, миру, спокою в домі на весь наступний рік. Тому підготовка до святкування Різдва була справжнім ритуалом.